

www.konferenciaonline.org.ua

Міжнародна наукова інтернет-конференція

**"Інформаційне суспільство:
технологічні, економічні та
технічні аспекти становлення"
(випуск 62)**

12 жовтня 2021 р.

Тернопіль – 2021

УДК 001 (063)
ББК 72я431

Міжнародна наукова інтернет-конференція "Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 62)" / Збірник тез доповідей: випуск 62 (м. Тернопіль, 12 жовтня 2021 р.). –Тернопіль. – 2021. – 99 с.

Збірник тез доповідей підготовлено за матеріалами Міжнародної наукової інтернет-конференції (випуск 62) від 12 жовтня 2021 р.

Оргкомітет:

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук,
Західноукраїнський національний університет;

Огінська Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, Think Global
Ternopil;

Ященко Василь Миколайович, кандидат педагогічних наук;

Русенко Святослав Ярославович, здобувач Університету митної справи та
фінансів.

Тексти матеріалів конференції подаються в авторській редакції.
Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів
несуть автори.

Всі права захищено. У разі будь-якого використання опублікованих
матеріалів посилання на джерело є обов'язковим.

Наша адреса: Оргкомітет МНІК "Конференція онлайн"
а/с 797, м. Тернопіль 46005
тел. моб. 068 366 0 525
e-mail: inetkonf@ukr.net

URL Інтернет-конференції: <http://www.konferenciaonline.org.ua/>

ISSN 2522-932X

відсутність автоматизованої системи управління у сфері матеріально-технічного забезпечення.

Для удосконалення процедури оборонного планування розвитку сил оборони України на основі спроможностей з наукової точки зору необхідно вирішити три глобальних завдання: визначитись з теоретико-методологічним підґрунтям вирішуваного завдання; привести у відповідність нормативно-правову базу держави і розробити автоматизовану СППР, яка сприятиме впровадженню нового для України методу оборонного планування з урахуванням стандартної послідовності виконання обов'язкових процедур.

Таким чином, вирішення завдання удосконалення процедури оборонного планування розвитку сил оборони України на основі спроможностей вбачається у розробленні автоматизованої системи підтримки прийняття рішення процесу оборонного планування в силах оборони України.

Автоматизація процесу оборонного планування, заснованого на спроможностях, дозволить вирішити певне коло завдань, а саме:

знизити певний рівень вимог до осіб, які займаються оборонним плануванням стосовно вирішення оптимізаційних завдань;

спростити процес виконання обов'язкових процедур для відпрацювання оборонного планування з використанням методу оборонного планування, заснованого на спроможностях.

Це дозволить фахівцям з оборонного планування зосередити свою увагу на суті оборонного планування та менше звертати увагу на рутинні моменти здійснення процедури оборонного планування. Зазначене вирішить проблему складності виконання процедури, позбавить від великої кількості помилок, які пов'язані з технічними моментами, зробить роботу фахівців з оборонного планування більш комфортною. Подальше розповсюдження СППР дозволить стандартизувати процедуру оборонного планування в силах оборони України та розширити коло фахівців з оборонного планування.

Все зазначене сприятиме вирішенню завдання впровадження оборонного планування, заснованого на спроможностях та орієнтованого на загрози, що призведе до підвищення рівня ефективності розвитку сил оборони України та безпосереднього підвищення рівня відповідності сил оборони України своєму призначенню.

Мямлін В.В., д.т.н., с.н.с., професор, кафедра «Вагони та вагонне господарство», Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, м. Дніпро

ДО ПИТАННЯ ПРО ВРЕГУЛЮВАННЯ РІВНОВАГИ МІЖ ЗАГАЛЬНОЮ ВАРТІСТЮ ТОВАРІВ І КІЛЬКІСТЮ ГРОШЕЙ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ЇХ СПОЖИВАННЯ

В економіці існують дуже гострі проблеми, про які не прийнято говорити, але від правильного рішення яких цілком залежить ефективність функціонування всієї макроекономічної системи держави. Одним з таких

питань є питання співвідношення загальної вартості товарів і кількістю грошей, які можуть потенційно використовуватися для придбання цих же товарів. Автор вже неодноразово звертався до цього питання [1-11], але навколо нього до сих пір існує інформаційний вакуум, який свідчить про те, що економічна громадськість поки ще недостатньо глибоко усвідомила всю важливість цього питання для розвитку економіки держави.

Макроекономічна система, як і будь-яка інша реальна система, складається з безлічі елементів, які тісно взаємопов'язані між собою. Коли протиріч між елементами немає, системи функціонують нормально, без збоїв. Коли з'являються протиріччя, системи перестають виконувати свою функцію або виконують її дуже неефективно. В економіці така ситуація називається кризою. Механізм функціонування макроекономічної системи може ґрунтуватися на різних принципах, і результати функціонування при різних принципах можуть дуже сильно відрізнятися один від одного. Чи можна зробити так, щоб криз не було взагалі? Можно! Треба визначити між якими елементами системи виникають суперечності та усунути їх.

В основу даного дослідження покладено такі логічні припущення: 1. Вартість товарів (продукти і послуги) пов'язана тільки з кількістю та якістю витраченої людської праці, а її чисельне значення визначається ринком; 2. Все, що створено Природою самостійно, без участі людської праці, вартості не має, хоча може мати певну цінність; 3. Всі гроші в країні повністю належать державі, яка здійснює строгий контроль за ними. Люди і підприємства можуть тільки короткочасно користуватися грошима для можливості товарообміну.

Пояснимо це на прикладах. Сам газ, який знаходиться в надрах землі, не є товаром і ніякої вартості не має, тому що людина не використовувала свою працю для його створення. Але вартість має праця з розвідки газових родовищ, видобутку газу, транспортування, зберігання, будівництва, а також обслуговування і ремонту трубопроводів та обладнання. Тому газ, який надходить споживачеві, теж має вартість, так як в нього вкладено людську працю. Вартість цього газу повинна дорівнювати сумарній вартості вкладеної праці у весь технологічний ланцюжок від видобутку газу до його поставки споживачеві. Це є науково обґрунтованим рішенням. Якщо ціна газу перевищує вартість праці або нижче її вартості – це вже не науково обґрунтована економіка, а соціально-економічна політика.

Що стосується грошей, то вони повинні бути в безготівковій формі, повністю належати державі та контролюватися державою, а то виходить, що держава, яка здійснює емісію грошей, сама весь час в них потребує, про що свідчить постійний дефіцит бюджету. Незважаючи на те, що вже з'явилися нові технічні можливості, загальна фінансово-економічна схема держави продовжує функціонувати по старому.

Свого часу гроші були винайдені для полегшення обміну товарами, і вони дійсно стали дуже зручним посередником в цих угодах. Спочатку Товар 1 обмінювався на гроші, а потім гроші обмінювалися на Товар 2 ($T_1 \rightarrow G \rightarrow T_2$). Деякий час гроші мали внутрішню цінність, так як виготовлялися з дорогоцінних металів, які теж були товаром. Згодом гроші втратили внутрішню

цінність, але за звичкою продовжували мати цінність зовнішню. Крім того, зараз виготовлення грошей практично нічого не коштує, але купівельну спроможність вони мають і тому продовжують залишатися вартісним замінником товару. У цьому теж не було б нічого поганого, якби якісь не зовсім чесні люди не вирішили виробляти гроші приватно і в величезній кількості. Логіка їх проста: навіщо виробляти товар – це дуже складно і трудомістко, краще виробляти самі гроші та за них купувати вже готовий товар. Відбулося розмежування між товарами і грошима. Вся справа в тому, що гроші пішли в самостійне плавання і вже давно перестали грати свою головну роль, для якої були спочатку призначені – бути фінансовим еквівалентом товару. Відбувається якийсь парадокс. При їх вже колосальній кількості в світі та триваючому зростанні грошової маси, їх постійно не вистачає. Насправді ж кількість грошей в обігу має бути незмінною. А додаткова потреба, що виникає в них, повинна вирішуватися шляхом збільшення швидкості їх обігу, тобто інтенсивним способом, а не збільшенням грошової маси в обігу (екстенсивний шлях).

Крім того, розвиток національної економіки не повинен залежати від екзогенних факторів, від того, дадуть їй гроші міжнародні фінансові структури чи не дадуть? Національна економіка, тим більше незалежної держави, повинна залежати тільки від своїх внутрішніх рішень. Якщо це правильні рішення, то економіка буде ефективно функціонувати та інтенсивно розвиватися, якщо рішення неправильні, то економіка буде схильна до всіх негативних явищ, властивих ліберальній економіці.

Справжня, правильна економіка – це виробництво товарів і розподіл їх між членами суспільства за допомогою грошового еквівалента вартості товарів. Якщо ж грошового еквівалента буде недостатньо, то товари усі викуплені не будуть, якщо його буде більше, то ціни на товари будуть зростати.

Між підприємствами і державою мають існувати партнерські відносини. Держава повинна не просто збирати оброк з підприємств у вигляді маси різних податків, а максимально сприяти роботі підприємств, в тому числі й щодо забезпечення безпроцентними позиками. А підприємства в подяку повинні справно віддавати державі її «частку».

Припустимо, що попит на товар є завжди, так як товар виробляється тільки такий, який суспільство потребує. Так як товар продається за гроші, то у споживачів на руках має бути кількість грошей, відповідна вартості товару. Для розумного і ефективного функціонування макроекономіки, кількість грошей в обігу має бути строго фіксованою, а їх додаткова потреба повинна регулюватися швидкістю обігу грошової маси.

При існуючих принципах функціонування економіки, грошей весь час не вистачає. Тому в них і постійно виникає потреба. Як вчить нас сучасна економічна теорія, в ціні товару закладена заробітна плата, яка становить лише частину ціни товару, а товар треба продавати дорожче, щоб отримати «прибуток». З огляду на той факт, що товар призначений для тих же самих людей, які виготовили цей товар, виникає резонне питання: як люди, отримуючи у вигляді зарплати тільки частину вартості товарів, можуть купувати за неї весь товар, адже частина не дорівнює цілому. В цьому і полягає

основне протиріччя сучасної економіки, а саме протиріччя між вартістю товарів і кількістю грошей в вигляді зарплати за свою працю, що входять в цю вартість. Тому-то і відбувається час від часу підвищення зарплат і пенсій за рахунок додаткових емісій, так як купівельна спроможність населення сильно знижується. Теж саме можна сказати і про підприємства, яким також весь час не вистачає обігових коштів. Але збільшення грошової маси викликає інфляцію, що також негативно позначається на купівельній спроможності населення. Категорія «прибуток» для того і була впроваджена в економічну теорію, щоб виправдати роботу друкарського верстата і дозволити фінансовим олігархам здійснювати неконтрольовану емісію грошей в своїх особистих інтересах. Насправді ж економіка без емісії буде розвиватися набагато краще.

Зовсім іншу картину можна побачити в разі рівноважної моделі, коли вартість товару дорівнює вартості праці.

Валовий дохід підприємства (ВДП) може бути розкладений на такі складові

$$\text{ВДП} = \text{ОП} + \text{ЗП} + \text{ЧД},$$

де ОП – оплата постачальникам (сировина, комплектуючі, енергоносії, обладнання, повернення позик тощо);

ЗП – зарплата безпосередньо працівників підприємства, у тому числі і власників;

ЧД – «частка держави» (один єдиний податок).

А оплата постачальникам в свою чергу також поділяється на оплату працівників підприємств-постачальників, «частку держави», виплачену постачальниками і оплату іншим підприємствам-постачальникам. І так далі.

Таким чином ВВП держави буде дорівнювати

$$\text{ВВП} = \sum \text{ВДП} \text{ або } \text{ВВП} = \sum \text{ЗП} + \sum \text{ЧД},$$

де $\sum \text{ЗП}$ – сумарна заробітна плата працівників всіх підприємств за рік;

$\sum \text{ЧД}$ – сумарна «частка держави», сплачена всіма підприємствами за рік.

З усього сказаного випливає висновок, що економіка держави могла б ефективно функціонувати без криз, без інфляції, з відсутністю безробіття, якби ВВП відповідав би сумі всіх зарплат і соціальних допомог, отриманих протягом цього ж періоду, як працівниками підприємств всіх форм власності, а також бюджетної сфери і громадянами, які отримують всі види соціальної допомоги.

Пропонована економічна Модель ліквідує вказаний вище дисбаланс і дозволить національній економіці розвиватися прискореними темпами, крім того держава стає самодостатньою і незалежною від іноземних кредитів.

Тому, якщо прибрати помилкову категорію «прибуток», що порушує дисбаланс між вказаними елементами і працює на світових фінансових олігархів, то відпаде і потреба в емісії. А «економіко-фінансова» система почне нормально функціонувати і розвиватися швидкими темпами. У правильній, науково обґрунтованій економіці, ціни повинні весь час знижуватися за рахунок досягнень науково-технічного прогресу, а не підвищуватися, як це відбувається в даний час.

Імітаційне моделювання зазначених принципів на комп'ютері повністю підтвердило правильність пропонованих рішень для ефективного

функціонування національної економіки.

Нові науково обґрунтовані принципи функціонування механізму макроекономічної системи, пропонуються урядам різних країн для якнайшвидшого усунення негативних явищ національних економік та різкого підвищення їх ефективності.

Література:

1. Мямлин В. В. Существующая прибыльно-финансовая модель хозяйствования - основная причина кризиса мировой экономической системы и краха финансовой системы. *Вісник ДНУЗТ. Вип. 25*. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУЗТ, 2008. С. 241-247.
2. Мямлин В. В. Теория бесприбыльной альтернативной экономики как основа нового экономического мировоззрения. *Вісник ДНУЗТ. Вип. 26*. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУЗТ, 2009. С. 222-230.
3. Мямлин В. В. К вопросу о категории прибыли. *Вісник ДНУЗТ. Вип. 29*. Дніпропетровськ: Вид-во ДНУЗТ, 2010. С. 268-279.
4. Мямлин В. В., Мямлин С. В. Основные научные принципы создания высокоэффективного экономико-финансового «механизма» в государстве. *Независимое исследование с позиций IT-технологий: монография*. Киев-Днепр : Монолит, 2019. С. 40-58.
5. Мямлін В., Мямлін С. Як Україні запустити потужний економічний «двигун»? *Світ*. 2018. № 3-4. С. 3.
6. Мямлин В. В., Мямлин С. В. Сбалансированность товарной и денежной систем без дополнительных эмиссий денег как основное условие интенсивного развития экономики государства. *Світ економічної науки. Випуск 9* : зб. тез міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 27 листопада 2018 р.). Тернопіль, 2018. С. 135-140.
7. Мямлин В. В. К вопросу о ложных категориях в экономической науке. *Science and education: problems, prospects and innovations*. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Kyoto, Japan. 2021. Pp. 738-747.
8. Мямлін В. В. Що потрібно змінити в економічній теорії, щоб вона стала потужним творчим інструментарієм? *Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту*: матер. 81 міжн. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 22.04-23.04.2021 р.). Дніпро, 2021. С. 274-276.
9. Мямлін В. В. Фінансова рівновага виробництва і споживання як основа нормального функціонування економіки. *Світ наукових досліджень. Вип. 1* : матер. міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 22.06.2021 р.). Тернопіль, 2021. С. 14-18.
10. Мямлін В. В. «Соціально-економічна» технологія як інструмент створення високоефективного господарського механізму в державі. *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (вип. 56)* : зб. тез допов. міжн. наук. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 10 березня 2021 р.). Тернопіль, 2021. С. 62-66.

11. Мямлін В. В. Аксиоматичний підхід до теорії високоефективної національної економіки. *П'ятдесят четверті економічно-правові дискусії* : матер. міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Львів, 24 лютого 2021 р.). Львів, 2021. С. 25-28.

*Сливінська О.Б., к.е.н., доцент, кафедра обліку і аудиту,
ВП Національного університету біоресурсів і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут», м. Бережани*

РОЛЬ БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Існування будь-якого підприємства пов'язано з розробкою, прийняттям і реалізацією управлінських рішень. Від того, які саме управлінські рішення розробляються і реалізуються, залежить поточна та перспективна конкурентоспроможність підприємства, ефективність його діяльності. Від забезпечення системи управління інформацією про стан та перспективи діяльності, існуючі й потенційні проблеми, альтернативні сценарії розвитку залежить ефективність роботи суб'єкта господарювання.

У сучасних умовах господарювання керівництво підприємств має враховувати динамічність зовнішнього оточення, підвищений рівень ризику виконання поточної діяльності, що обумовлений як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. Розробка, ухвалення і реалізація рішень тактичного й стратегічного характеру здійснюється на основі аналізу поточного стану підприємства та перспектив його розвитку. Такий аналіз проводиться шляхом застосування методів бізнес-діагностики з метою виявлення та вирішення проблем підприємства в процесі досягнення поставлених цілей.

Діагностика – це комплексний аналіз поточного стану і перспектив розвитку підприємства з метою розв'язання проблем і використання переваг, що виникають і створюються в процесі його діяльності. Діагностика повинна інформаційно забезпечувати прийняття рішень, на які істотно впливають фактичні або прогнозні дані про фінансовий стан підприємства. Завдання діагностики фінансового стану повинні бути підпорядковані завданням управління підприємством у трьох сферах діяльності: операційній (виробничій), інвестиційній та фінансовій, що поєднанні рухом фінансових ресурсів.

Мета економічної діагностики – комплексна оцінка фінансового стану, ділової активності підприємства для пошуку шляхів поліпшення його платоспроможності, виявлення змін у фінансовому стані в просторі і часі, визначення і прогнозування основних факторів впливу на фінансовий стан підприємства. Діагностика підприємства – це метод аналізу стану внутрішнього середовища організації, встановлення проблем та вузьких місць, які спричиняють відхилення та деформації об'єкта від норми чи цілі, виявлення потенційно сильних та слабких сторін, що, впливають на формування та реалізацію ефективною стратегії організації.

Важливість здійснення діагностики як методу дослідження визначається її необхідністю у розробці та реалізації стратегії розвитку підприємства та